

PODACI O INVESTICIJSKIM I POMOĆNIM USLUGAMA

v. 5

SADRŽAJ

1. INFORMACIJE O BANCI.....	3
2. KOMUNIKACIJA S KLIJENTIMA.....	5
3. SUSTAV ZAŠTITE KLIJENTA.....	8
4. UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA.....	10
5. POLITIKA IZVRŠAVANJA NALOGA.....	12
6. PODACI O DRŽANJU SREDSTAVA KLIJENATA I POSTUPANJU S FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA KLIJENATA.....	14
7. RAZVRSTAVANJE KLIJENATA SUKLADNO ZAKONU O TRŽIŠTU KAPITALA.....	17
8. PROCJENA PRIKLADNOSTI.....	19
9. TROŠKOVI I IZDACI.....	19
10. RIZICI ZA ULAGATELJE U FINACIJSKE INSTRUMENTE.....	20
11. FINACIJSKI INSTRUMENTI.....	22

1. INFORMACIJE O BANCI

Erste&Steiermärkische Bank d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) posluje u skladu s odredbama Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine br. 88/08, 146/08, 74/09 i 54/13; - dalje u tekstu: "ZTK-a") kojim su uređena prava i obveze sudionika na tržištu kapitala u Republici Hrvatskoj.

Tvrtka: ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK dioničko društvo
Skrraćena tvrtka: ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.
Sjedište: Jadranski trg 3a, 51000 Rijeka
Poslovna adresa: Jadranski trg 3a, 51000 Rijeka i Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb

Zagrebačka burza, RIBA
www.erstebank.hr; erstebank@erstebank.hr
Tel.: +385 072 37 1000; +385 072 37 5000
Info telefon: 0800 6789
Matični broj: 3337367
NKD: 65121 (djelatnost banke)
OIB: HR23057039320
MBS: 040001037 (Trg. sud u Rijeci)
Poslovni račun Banke: HR9524020061031262160
SWIFT: ESBCHR22
TELEKS: 24143 bankom hr
REUTERS: ESZH
BLOOMBERG: ESBH

Vlasnička struktura

ESB:

ESB Holding GMBH 100,00 %

Vlasnici ESB Holding GMBH:

EGB Ceps Holding GmbH 59,02%
Steiermärkische Bank und Sparkassen Aktiengesellschaft 40,98%

Investicijske usluge i aktivnosti i pomoćne usluge

Temeljem slijedećih Rješenja nadležnih institucija Banka je ovlaštena pružati i obavljati investicijske usluge i aktivnosti i pomoćne usluge.

- Rješenje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (u daljnjem tekstu: HANFA) KLASA: UP/I-451-04/09-03/32, URBROJ: 326-111/10-6 od 04.02.2010.
- Rješenje HANFA-e KLASA: UP/I-451-04/10-03/07, URBROJ: 326-111-11-7 od 14.04.2011
- Rješenje Hrvatske narodne banke Z. br. 1695/2010. od 12.05.2010.
- Rješenje Hrvatske narodne banke Z. br. 1783/2011. od 11.05.2011.

1. Investicijske usluge i aktivnosti koje je Banka ovlaštena pružati i obavljati:
 - zaprimanje i prijenos naloga u vezi jednog ili više financijskih instrumenata iz članka 5., st. 1., točka 1., ZTK-a.
 - izvršavanje naloga za račun klijenata iz članka 5., st. 1., točka 2., ZTK-a.
 - trgovanje za vlastiti račun iz članka 5., st. 1., točka 3., ZTK-a.
 - investicijsko savjetovanje iz članka 5., st. 1., točka 5., ZTK-a.
 - usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu otkupa iz članka 5., st. 1., točka 6. ZTK-a.
 - usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata bez obveze otkupa iz članka 5., st. 1., točka 7. ZTK-a.

2. Pomoćne usluge koje je Banka ovlaštena pružati:
 - pohrana i administriranje financijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući i poslove skrbništva i s tim povezane usluge, kao na primjer upravljanje novčanim sredstvima, odnosno instrumentima osiguranja iz članka 5., st. 2., točka 1. ZTK-a.
 - savjetovanje o strukturi kapitala, poslovnim strategijama i srodnim pitanjima, kao i savjetovanje i usluge vezane uz spajanja i stjecanja udjela u društvima iz članka 5., st. 2., točka 3. ZTK-a.
 - usluge deviznog poslovanja ako su vezane uz pružanje investicijskih usluga iz članka 5., st. 2., točka 4. ZTK-a.
 - investicijsko istraživanje i financijska analiza, kao i ostale preporuke koje se odnose na transakcije s financijskim instrumentima iz članka 5., st. 2., točka 5. ZTK-a.
 - usluge vezane za usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu otkupa iz članka 5., st. 2., točka 6. ZTK.
 - investicijske usluge i aktivnosti te pomoćne usluge koje se odnose na temeljnu imovinu izvedenica:
 - opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na robu, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana (osim iz razloga neplaćanja ili drugih razloga za raskid ugovora),
 - opcije, budućnosnice, zamjene i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički pod uvjetom da se njima trguje na uređenom tržištu i/ili na multilateralnoj trgovinskoj platformi,
 - opcije, budućnosnice, zamjene, unaprijedni ugovori i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički, koji nisu navedeni u prethodnoj točki i nemaju komercijalnu namjenu, koji imaju karakteristike drugih izvedenih financijskih instrumenata, uzimajući u obzir između ostalog poravnavaju li se i namiruju putem priznatih klirinških organizacija ili podliježu redovitom maržnom pozivu (margin call),
 - opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na klimatske varijable, vozarine, emisijske kvote ili stope inflacije ili druge službene ekonomske statističke podatke, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana (osim iz razloga neplaćanja ili drugih razloga za raskid ugovora), kao i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na imovinu, prava, obveze, indekse i mjere koje nisu navedene u ovoj točki, a koji imaju značajke drugih izvedenih financijskih instrumenata uzimajući u obzir, između ostalog, trguje li se njima na uređenom tržištu i/ili na multilateralnoj trgovinskoj platformi, i poravnavaju li se i namiruju putem priznatih klirinških organizacija ili podliježu redovitom maržnom pozivu
 - kada su te investicijske usluge i aktivnosti nadovezane na investicijske ili pomoćne usluge iz članka 5., st. 2., točka 7. ZTK.

Erste&Steiermärkische Bank d.d. je član sudionik SKDD na temelju Odluke SKDD o primitku u članstvo U-159/03-2 od 04.08.2003. godine; član Fonda za zaštitu ulagatelja od 29.07.2009. i član Zagrebačke burze od 13.06.2011.

Banka drži kunska novčana sredstava na računu kod HNB i devizna sredstva na računima čiji popis se nalazi na internetskoj stranici banke: http://www.erstebank.hr/en/Financial_Institutions, Dokument: Standard Settlement Instruction for MM & FX.

2. KOMUNIKACIJA S KLIJENTIMA

Komunikacija Klijenta s Bankom kao i primanje dokumenata i drugih podataka od Banke odvija se na hrvatskome jeziku, a na poseban zahtjev Klijenta, i na engleskome jeziku.

Klijent može, osim ako nije drugačije posebno ugovoreno, slati sve upute kao i ostvarivati sve druge oblike komunikacije s Bankom u vezi s investicijskim uslugama ili aktivnostima ili pomoćnim uslugama, koje su eventualno ugovorene i regulirane ugovorom sklopljenim između Klijenta i Banke (dalje u tekstu: Ugovor), na adrese i/ili kontakte navedene u nastavku:

Sektor financijskih tržišta
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Telefon: + 385 72 37 1775
Fax: + 385 72 37 1931
e-mail: Treasury@erstebank.com

Podaci za kontakt

Sektor financijskih tržišta
Direkcija tržišta kapitala
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: +385 72 37 1543, +385 72 37 1311
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: capitalmarkets@erstebank.com

Sektor financijskih tržišta

Služba prodaje za korporativne klijente
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 2222
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: CorSale@erstebank.com

Tim prodaje za institucionalne klijente
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 2288
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: institutional.sales@erstebank.com

Služba prodaje za građanstvo
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 2277
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: RetSale@erstebank.com

Vrsta investicijske usluge

- usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu otkupa iz članka 5., st. 1., točka 6. ZTK-a.
- usluge provedbe ponude, odnosno prodaje financijskih instrumenata bez obveze otkupa iz članka 5., st. 1., točka 7. ZTK-a

- trgovanje za vlastiti račun iz članka 5., st. 1., točka 3., ZTK-a.

- trgovanje za vlastiti račun iz članka 5., st. 1., točka 3., ZTK-a.

- trgovanje za vlastiti račun iz članka 5., st. 1., točka 3., ZTK-a.

Služba brokerskih poslova
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: +385 72 37 2841
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: brokeri@erstebank.com

- zaprimanje i prijenos naloga u vezi jednog ili više financijskih instrumenata iz članka 5., st. 1., točka 1., ZTK-a.
- izvršavanje naloga za račun klijenata iz članka 5., st. 1., točka 2., ZTK-a.
- investicijsko savjetovanje iz članka 5., st. 1., točka 5., ZTK-a.
- pohrana i administriranje financijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući i poslove skrbništva i s tim povezane usluge iz članka 5., st. 2., točka 1. ZTK-a.

Služba skrbništva
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 1344, + 385 72 37 1573
Fax: + 385 72 37 1905
E-mail: Custody@erstebank.com
Swift: ESBCHR22

Sektor financijskih tržišta
Direkcija trgovanja

- trgovanje za vlastiti račun iz članka 5., st. 1., točka 3., ZTK-a.

Tim tržišta novca
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 1473
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: mmdesk@erstebank.com

Tim trgovanja devizama i gotovinom
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 1282
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: fxdesk@erstebank.com

Tim trgovanja vrijednosnim papirima
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: + 385 72 37 1516
Fax: + 385 72 37 1931
E-mail: fidesk@erstebank.com

Ured za ekonomska istraživanja
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
Tel: +385 72 37 1383
Fax: + 385 72 37 1926

- investicijsko istraživanje i financijska analiza, kao i ostale preporuke koje se odnose na transakcije s financijskim instrumentima iz članka 5., st. 2., točka 5. ZTK-a.

Banka će u skladu s prethodnim dogovorom s klijentom, razmjenjivati dokumentaciju u vezi s obavljenim investicijskim uslugama, aktivnostima ili s pomoćnim uslugama ugovorenima između klijenta i Banke na adresu i/ili brojeve i/ili mail adresu koje je klijent dostavio Banci, odnosno koji su navedeni u Ugovoru.

Prilikom ostvarivanja bilo kojeg oblika komunikacije s klijentom, Banka može snimati ili na bilo koji drugi način bilježiti sveukupnu ili samo pojedinačnu komunikaciju, a o činjenici snimanja ili bilježenja ne mora prije početka svakog pojedinog snimanja ili bilježenja posebno upozoriti klijenta.

Način komunikacije između klijenta i Banke prilikom pružanja investicijskih usluga po nalogu reguliran je Ugovorom ili Općim uvjetima poslovanja Erste&Steiermärkische Bank d.d. za brokerske i skrbničke usluge (dalje u tekstu: Opći uvjeti).

Za potrebe svih usluga koje su predviđene ovim dokumentom smatrat će se, osim ako nije drugačije ugovoreno, da je obavijest i ostala međusobna komunikacija zaprimljena istoga dana ukoliko je zaprimljena radnim danom tijekom radnog vremena (8:00 – 16:30 sati), osim u slučaju slanja preporučenih pošiljki za koje će se smatrati da su zaprimljene na dan primitka ili, ukoliko se pošiljka iz bilo kojeg razloga ne može uručiti primatelju dostavom, onoga dana kada je pravni subjekt koji je ovlašten za dostavu pošiljaka ostavio primatelju obavijest o prispijeću pošiljke.

Klijent je dužan odmah obavijestiti Banku o promjeni adresa i drugih podataka koji su relevantni za obavještanje, kao i za izvršavanje obveza Banke prilikom pružanja investicijskih i pomoćnih usluga ili obavljanja investicijskih aktivnosti.

Banka će obavještavati Klijenta o svim uslugama koje mu je pružila, uključujući i troškove vezane uz transakcije i usluge koje su poduzete za račun klijenta, ovisno o slučaju. Opseg i dinamika navedenog izvješćivanja uredit će se Ugovorom ili Općim uvjetima.

Klijent može poslati sve pritužbe na rad Banke prilikom pružanja investicijskih i pomoćnih usluga, kao i prilikom obavljanja investicijskih aktivnosti na sljedeće kontakte:

- Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Sektor financijskih tržišta
Direkcija podrške prodaji
Ivana Lučića 2, 10000 Zagreb
- e-mail: Treasury@erstebank.com
- web stranicu - <http://www.erstebank.hr/callback/reklamacija.asp>
- besplatni info telefon - 0800 7890
- info telefon za pozive iz inozemstva - 385 51 358 040 svakim danom od 0 do 24 osim u vrijeme blagdana

3. SUSTAV ZAŠTITE KLIJENTA

Sukladno odredbama ZTK-a imovina klijenta na računima klijenata definiranih u Općim uvjetima poslovanja Erste&Steiermärkische Bank d.d. za brokerske i skrbničke usluge vode se na posebnim računima odvojeno od imovine Banke. Navedena imovina nije imovina Banke, ne ulazi u Bančinu imovinu, niti u likvidacijsku ili stečajnu masu, niti može biti predmet ovrhe u vezi s potraživanjima prema Banci.

Radi zaštite klijenata osnovan je Fond za zaštitu ulagatelja koji je namijenjen odšteti ulagača. Najveći osigurani iznos je 150.000 kuna.

Banka je obveznik članstva u Fondu za zaštitu ulaganja. Sredstva Fonda koriste se za isplatu zaštićenih tražbina klijenta, Člana Fonda koji nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze u slučaju nastupanja sljedećih uvjeta:

- kad je nad Članom Fonda, otvoren stečajni postupak, ili
- ako Agencija utvrdi da je kod Člana Fonda nastupila nemogućnost ispunjavanja obveza prema klijentima na način da ne može izvršiti novčanu obvezu i/ili vratiti financijske instrumente, koje je držao za račun klijenta, administrirao ili s njima upravljao, a nije izgledno da će se te okolnosti u dogledno vrijeme bitno promijeniti.

Fondom za zaštitu ulagatelja upravlja Operater Fonda.

Utvrđivanje iznosa zaštićenih tražbina

Operater Fonda, pri utvrđivanju iznosa zaštićene tražbine pojedinog klijenta Člana Fonda, dužan je utvrditi tražbine klijenta prema Članu Fonda na način da u obzir uzme sve zakonske i ugovorne odredbe u vezi svake pojedine tražbine, a osobito je dužan uračunati moguće protu-tražbine, i to na dan otvaranja stečajnog postupka ili objave rješenja Agencije. Iznos zaštićene tražbine klijenta Člana Fonda utvrđuje se na dan otvaranja stečajnog postupka ili na dan objave rješenja Agencije. Vrijednost financijskih instrumenata koje je Član Fonda dužan vratiti klijentu utvrđuje se prema njihovoj tržišnoj vrijednosti, na dan otvaranja stečajnog postupka ili na dan objave rješenja Agencije.

Postupak Operatera Fonda po nastanku osiguranog slučaja

Operater Fonda dužan je po primitku rješenja Agencije, pokrenuti postupak obeštećenja klijenata Člana Fonda koji je u nemogućnosti ispunjavati svoje obveze te o tome obavijestiti javnost. Operater Fonda dužan je bez odgode objaviti obavijest u najmanje jednim dnevnim novinama. Operater Fonda dužan je, na temelju podataka o klijentima Člana Fonda, koji nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze, svakom klijentu uputiti obavijest s pozivom da podnese zahtjev za obeštećenje.

Klijent Člana Fonda koji nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze zahtjev za obeštećenje može podnijeti u roku ne duljem od pet mjeseci od dana objave rješenja Agencije u »Narodnim novinama«. Iznimno od prethodne odredbe, kada je klijent iz razloga na koje nije mogao utjecati bio spriječen podnijeti zahtjev za obeštećenje u roku, u roku od 1 godine od dana objave rješenja Agencije u »Narodnim novinama«, može naknadno podnijeti zahtjev za obeštećenje. U tom slučaju klijent je dužan podnijeti dokaze koji potvrđuju njegovu spriječenost. Klijent gubi pravo na isplatu osiguranog iznosa protekom roka od 5 godina od dana objave rješenja Agencije u »Narodnim novinama«.

Član Fonda koji nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze dužan je Operateru Fonda na njegov zahtjev bez odgađanja dostaviti:

1. popis klijenata Člana Fonda koji imaju pravo na obeštećenje, sa svim evidencijama koje se odnose na tražbine klijenata osigurane ovim ZTK-a te eventualnim iznosima tražbina za koje klijenti imaju pravo na obeštećenje,
2. ostale potrebne podatke.

Sukladno odredbama ZTK tražbine klijenta Člana Fonda osigurane Sustavom zaštite ulagatelja jesu novčane tražbine koje Član Fonda duguje klijentu ili koje pripadaju klijentu, a koje Član Fonda drži za klijenta vezano za investicijske usluge ugovorene s istim i/ili financijski instrumenti koji pripadaju klijentu Člana Fonda, a koje Član drži, administrira ili s njima upravlja za račun svog klijenta, u vezi s investicijskim uslugama ugovorenima s

klijentima, osim tražbina koje su sukladno članku 225. ZTK izuzete. Klijenti Banke čije su tražbine osigurane ovim sustavom jesu svi naši klijenti, osim onih koji su člankom 228. ZTK izuzeti od osiguranja svojih tražbina.

Iznos zaštićenih tražbina klijenta Banke obračunava se kao ukupan iznos potraživanja klijenta, bilo da ih Banka drži na jednom ili više računa, po jednoj ili više ugovornih osnova ili u vezi s jednom ili više investicijskih usluga, do visine zakonski osiguranog iznosa u koji su uključene i kamate do dana otvaranja stečajnog postupka nad Bankom ili dana objave rješenja Agencije o nastupanju osiguranoga slučaja.

Iz zaštićenih tražbina izuzimaju se:

- tražbine klijenata Banke koje su osigurane zakonom koji uređuje osiguranje depozita u kreditnim institucijama radi zaštite deponenata u slučaju nedostupnosti depozita
- tražbine klijenata Banke proizašle iz transakcije za koju je pravomoćnom sudskom presudom utvrđeno da je povezana s pranjem novca.

Klijentom Banke kao obveznikom članstva u Fondu čije su tražbine zaštićene navedenim sustavom zaštite ulagatelja na temelju ZTK-a neće se - bez obzira na državu sjedišta - smatrati:

1. pojedini profesionalni ulagatelji (kreditne institucije, investicijska društva, financijske institucije, društva za osiguranje, subjekti za zajednička ulaganja, društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinski fondovi),
2. društva koja su dio grupe članice Fonda koja nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze,
3. pravna ili fizička osoba koja sudjeluje s više od 5% udjela s pravom glasa u temeljnom kapitalu članice Fonda koja nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze,
4. matično ili ovisno društvo članice Fonda koje nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze,
5. članovi uprave i nadzornog odbora odnosno upravnog odbora članice Fonda koja nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze, ako su te osobe na navedenim položajima ili su zaposlene u članici Fonda na dan otvaranja stečajnog ili likvidacijskog postupka nad članicom Fonda ili na dan objave rješenja Agencije o nastupanju osiguranoga slučaja ili su na tim položajima bile zaposlene tijekom tekuće ili prethodne financijske godine,
6. vezani zastupnici investicijskog društva koji nisu u mogućnosti ispunjavati svoje obveze, a koji su u tom svojstvu na dan otvaranja stečajnog ili likvidacijskog postupka nad investicijskim društvom ili na dan objave rješenja Agencije o nastupanju osiguranoga slučaja ili su u tom svojstvu djelovali tijekom tekuće ili prethodne financijske godine,
7. osobe odgovorne za reviziju financijskih izvješća članice Fonda te osobe odgovorne za pripremu i pohranu računovodstvene dokumentacije članice Fonda i izradu financijskih izvješća,
8. članovi uprave, nadzornog odbora odnosno upravnog odbora te osobe koje u vlasništvu imaju 5 ili više posto udjela u matičnom ili ovisnom društvu članice Fonda te osobe koje su odgovorne za reviziju financijskih izvješća tog društva,
9. bračni ili izvanbračni drugovi te srodnici do drugog stupnja u ravnoj liniji i drugog stupnja u pobočnoj liniji osoba iz točaka 5. do 8. ovoga stavka,
10. klijenti članice Fonda čije je neispunjenje obveze prema članici Fonda pridonijelo nastupanju osiguranoga slučaja.

4. UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA

Banka je propisala pravila postupanja te uspostavila mjere, mehanizme i postupke za utvrđivanje i sprječavanje potencijalnih sukoba interesa koji se mogu pojaviti kao rezultat investicijskih usluga i aktivnosti i pomoćnih usluga između interesa Banke i/ili relevantne osobe ili svih osoba izravno ili neizravno povezanih s njima kontrolom s jedne strane i interesa klijenata Banke s druge strane te interesa klijenata Banke međusobno.

Pri utvrđivanju vrsta sukoba interesa do kojih može doći prilikom pružanja investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga, a čije postojanje može štetiti interesima klijenta, utvrđuju se okolnosti nalazi li se Banka ili relevantna osoba, ili osoba posredno ili neposredno povezana s Bankom kontrolom, u jednoj od sljedećih situacija:

- banka i/ili relevantna osoba mogu ostvariti financijsku dobit ili izbjeći financijski gubitak na štetu klijenta,
- banka i/ili relevantna osoba mogu imati interes ili korist od ishoda usluge pružene klijentu ili transakcije izvršene za račun klijenta, a koji se razlikuju od interesa klijenta (u navedenom ishodu), treća banka i/ili relevantna osoba mogu imati financijski ili neki drugi motiv za pogodovanje interesima drugog klijenta ili grupe klijenata na štetu interesa klijenta,
- banka i/ili relevantna osoba mogu obavljati isti posao kao i klijent
- banka i/ili relevantna osoba mogu primiti ili će primiti od osobe koja nije klijent dodatni poticaj u vezi usluge pružene klijentu, u vidu novca, roba ili usluga, a što nije uobičajena provizija ili naknada za tu uslugu.

U cilju identificiranja i sprječavanja potencijalnog sukoba interesa, a imajući u vidu veličinu i poslovne aktivnosti Banke i Grupe kojoj Banka pripada, Banka je implementirala sljedeće postupke i mjere

- Banka je uspostavila neovisnu kontrolnu funkciju praćenja usklađenosti čija je odgovornost identificiranje i upravljanje sukobima interesa, te praćenje i nadzor provedbe propisanih mjera i postupaka za upravljanje sukobom interesa,
- Banka je utvrdila organizacijske mjere kojima se bilo kojoj osobi sprječava ili ograničava neprimjeren utjecaj na način obavljanja i pružanja investicijskih ili pomoćnih usluga ili aktivnosti,
- uspostava informacijskih barijera između jedinica povjerljivosti u cilju osiguravanja da se razmjena povjerljivih informacija ograničava isključivo u skladu s načelom poslovne potrebe,
- sprječavanjem ili kontroliranjem istovremenog ili uzastopnog sudjelovanja zaposlenika Banke ili relevantne osobe u investicijskim uslugama i aktivnostima te pomoćnim uslugama, ukoliko to sudjelovanje može štetiti pravilnom upravljanju sukobom interesa,
- prekidanje poslovnih odnosa i suradnje ukoliko nakon procjene svih rizika upravljanje nije moguće izbjeći sukob interesa niti istim pravilno upravljati,
- obveza prijave i prethodnog odobrenja za izvanposlovne aktivnosti i angažmane, te suzdržavanje od odlučivanja ili podnošenje ostavke zaposlenika u nadzornim tijelima kojih je član,
- praćenje transakcija za vlastiti račun zaposlenika Banke te utvrđivanje pravila za osobne transakcije, i transakcije upućenih osoba i članova jedinica povjerljivosti,
- uspostava pravila o nagrađivanju odnosno primicima zaposlenika kojima se izbjegavaju negativni utjecaji na stvarni ili potencijalni sukob interesa,
- Banka je propisala pravila i smjernice za provedbu investicijskih istraživanja i financijskih analiza, objavu podataka i informacija u svrhu osiguranja neovisnosti i sprječavanja sukoba interesa, kao i posebna pravila za trgovanja za vlastiti račun financijskih analitičara i drugih relevantnih osoba,
- propisivanje pravila za prijavu sukoba interesa i povlaštenih informacija, uključujući relevantne materijalne činjenice,
- provedba provjere potencijalnog sukoba interesa u slučaju novih klijenta ili novih transakcija,
- edukacija zaposlenika sa svrhom prepoznavanja okolnosti zbog kojih nastaje sukob interesa i načina smanjenja rizika koji proizlazi iz istog,
- ustrojavanje i vođenje evidencija povezanim s upravljanjem sukobom interesa (matrica sukoba interesa, nadzorna lista sukoba interesa),
- provođenje potrebnih i/ili prikladnih mjera za identificiranje, upravljanje i sprječavanje sukoba interesa.

Ukoliko se sukob interesa ne može u potpunosti izbjeći implementiranim organizacijskim mjerama, rješenjima ili procesima, o tome ćemo obavijestiti klijenta sukladno navedenim načelima. U tom slučaju, moguće je da se Banka suzdrži od vrednovanja, savjetovanja ili preporuke koja se odnosi na predmetni financijski instrument. Na

zahtjev klijenta Banka će pružiti dodatne detaljne informacije u vezi bilo kojeg sukoba interesa do kojeg može doći prilikom pružanja investicijskih i pomoćnih usluga i čije postojanje može štetiti interesima klijenta.

5. POLITIKA IZVRŠAVANJA NALOGA

Provedbena načela navedena u ovoj Politici izvršenja naloga primjenjuju se na kupnju i prodaju financijskih instrumenata klijenata. Ova se Politika primjenjuje na klijente Banke razvrstane na male i profesionalne ulagatelje. Ako ste kategorizirani kao kvalificirani nalogodavatelj ova se Politika, sukladno članku 72. ZTK, na Vas neće primjenjivati.

Banka će izvršiti nalog klijenta ili kao posrednik ili trgujući za vlastiti račun. Nalozi mogu biti izvršeni na uređenom tržištu, MTP-u ili na tržištu treće države koje obavlja funkciju sličnu navedenima, a dodatno Vam skrećemo pozornost da ukoliko nam date Vaš izričiti pristanak, neki od Vaših naloga mogu biti izvršeni i izvan uređenog tržišta ili MTP-a. Uređeno tržište i MTP kojih je Banka član i na kojima izvršava naloge klijenata jesu Zagrebačka burza d.d. i Multilateralna trgovinska platforma Zagrebačke burze. Za trgovanja na tržištima na kojima Banka nije član, nalog će se proslijediti u:

Erste Bank Group a.g.

Erste bank Novi Sad.

Također Vam skrećemo pozornost da pažljivo pročitate dio ove Politike koji Vam daje informacije o tome kako ćemo postupati s Vašim nalogom kada nam date izričitu uputu.

Napominjemo da će se svaki Vaš nalog upućen Banci smatrati Vašim pristankom na ovu Politiku.

Prilikom izvršavanja naloga klijenata, Banka neće pridruživati zaprimljene naloge klijenta s nalogima drugih klijenata, odnosno s vlastitim nalogima, već će ih izvršavati zasebno.

Najpovoljnije izvršenje naloga

Banka je propisala pravila i postupke za izvršenje naloga s financijskim instrumentima, koji, kao opće pravilo, imaju za cilj postizanje najpovoljnijeg ishoda, uzimajući u obzir glavne okolnosti u vezi naloga. Usprkos navedenim mjerama, Banka ne može jamčiti najpovoljnije izvršenje za svaki pojedinačni nalog.

Procjena načela

Procjenu odabira mjesta izvršenja izabranih na temelju ove Politike Banka će raditi jednom godišnje. Dodatno, procjena će se obaviti ako postoji razlog za sumnju da pojedino mjesto izvršenja više ne ispunjava značajne kriterije na kojima se temeljilo uključivanje pojedinog mjesta u ovu Politiku. Na isti će način Banka pristupiti i procjeni trećih osoba kojima Banka prosljeđuje naloge koji se odnose na trgovanje na tržištima na kojima Banka nije član.

Uputa klijenta

U slučaju da klijent da izričitu uputu u vezi izvršavanja naloga (primjerice, izvršiti nalog na određenom mjestu izvršenja), a takvu uputu Banka prihvati, Banka će u tom slučaju postupati sukladno klijentovoj uputi.

Klijent treba biti svjestan da davanjem izričite upute može spriječiti Banku u poduzimanju koraka koji su doneseni i koji su namijenjeni u svrhu postizanja najpovoljnijeg ishoda pri izvršenju takvog naloga, u vezi elemenata pokrivenih u takvim uputama.

Elementi relevantni za izvršavanje naloga:

- a) cijena i trošak (ukupni trošak transakcije)
cijena i trošak izvršenja naloga predstavljaju osnovne faktore pri odabiru mjesta izvršenja na kojima nalog može biti izvršen. Od ova 2 faktora, cijena predstavlja značajniji udio iz razloga jer ona čini glavnu komponentu ukupnog troška.
- b) brzina i vjerojatnost izvršenja
ako više mjesta izvršenja nude jednako dobre uvjete, brzina i vjerojatnost izvršenja naloga bit će sljedeći element kojeg će Banka uzeti u obzir. Što je likvidnost pojedinog mjesta izvršenja veća, veća je i vjerojatnost izvršenja naloga.
- c) veličina i vrsta naloga kao i sve druge okolnosti relevantne za izvršenje naloga
navedeno uključuje primjerice svojstva naloga klijenta (npr. tržišni ili limitirani nalog, kao i svaku specifičnu uputu klijenta u vezi naloga), važeće cijene i dubinu likvidnosti na tim cijenama, mogućnost tržišta za provođenje kompleksnih naloga te sve druge elemente koje je potrebno imati u vidu, a relevantne za izvršenje naloga.

Viša sila

U slučaju nepredviđenog događaja (npr. pad sustava) Banka može biti primorana izabrati način izvršavanja naloga koji je različit od onih navedenih u ovoj Politici. U takvim će slučajevima Banka također pokušati postići najpovoljnije izvršenje naloga.

6. PODACI O DRŽANJU SREDSTAVA KLIJENATA I POSTUPANJU S FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA KLIJENATA

Novčana sredstva klijenata za trgovanje i vrijednosni papiri te ostali financijski instrumenti klijenata:

Novčana sredstva

Novčana sredstva klijenata, uplaćena radi kupnje financijskih instrumenata za račun klijenta ili naplaćena od prodaje klijentovih financijskih instrumenata, drže se na novčanom računu Banke za posebne namjene.

Instrukcija za uplatu za brokersko poslovanje:

Uplate u kunama u korist Računa klijenta

IBAN: HR0224020061300000103

Model 67; Poziv na broj: OIB

Uplate u stranim valutama u korist Računa klijenta

IBAN: HR0224020061300000103

Model 67; Poziv na broj: 7300113422

Instrukcija za uplatu za skrbništvo:

Uplate u kunama u korist Računa klijenata:

IBAN: HR8024020061300000154

Uplate u stranim valutama u korist Računa klijenata:

IBAN: HR8024020061300000154,

Model 00; Poziv na broj: 7300637095

Financijski instrumenti

Financijski instrumenti klijenata kupljeni za račun i po nalogu klijenta u Hrvatskoj doznaju se na investicijski (osobni) račun klijenta u Središnjem klirinško depozitarnom društvu d.d. (dalje: „SKDD“), te se vode na poziciji registriranoj s Bankom ili izdavateljem predmetnog vrijednosnog papira (sukladno instrukciji klijenta), ili na skrbnički račun ukoliko je klijent sklopio skrbnički ugovor s nekim od ovlaštenih pružatelja usluge skrbništva i koji klijent navede u instrukciji za namiru.

Popis svih trećih osoba s kojima Banka ima sklopljen ugovor o pohrani financijske imovine:

1. Globalni skrbnik: Erste Group Bank AG, Vienna
2. Lokalni skrbnici: Erste Bank a.d. Novi Sad
Komerčajna Banka AD Skopje

Banka pruža sljedeće usluge skrbništva:

- pohrana i čuvanje financijskih instrumenata - imovine klijenta na zasebnom Računu financijskih instrumenata te mjesečno izvještavanje o stanju imovine na tom računu
- prijeboj i namira financijskih instrumenata - pružanje klijentima usluge namire na domaćem i inozemnom tržištu kapitala sukladno njihovim nalogima
- izvještavanje o korporativnim akcijama vezanim uz vrijednosne papire na skrbništvu, izvještavanje o isplati dividende, isplati kamata ili dospjeću vrijednosnih papira te vođenje brige o rasporedu sredstava na tekući račun klijenta
- obavještavanje o skupštinama izdavatelja dionica i o pravima vezanim za dionice i druge vrijednosne papire na skrbništvu te izvršenje klijentovih naloga u vezi s ostvarivanjem tih prava.
- pružanje usluga zastupanja i glasovanja na godišnjim skupštinama

Ugovor o skrbništvu nad financijskim instrumentima i otvaranje računa (Skrbnički ugovor) u SKDD

Služba skrbništva prije zaprimanja i izvršenja prvog naloga klijenta sklapa s klijentom Ugovor o skrbništvu nad financijskim instrumentima. Po potpisivanju Ugovora klijentu se dodjeljuje broj računa vrijednosnih papira i otvara se skrbnički račun u depozitoriju.

Ukoliko je klijent sklopio skrbnički ugovor s Bankom, Banka će domaće nematerijalizirane Financijske instrumente Klijenta pohranjivati na skrbničkom računu koji Banka otvara u SKDD, a koji može biti:

- a) Skrbnički račun – na ime je račun Financijskih instrumenata pri čemu identitet Klijenta nije nepoznat niti tajan
- b) Skrbnički račun – pod zaporkom je račun Financijskih instrumenata pri čemu jedino Banka zna identitet Klijenta
- c) Skrbnički račun – zbirni je račun Financijskih instrumenata pri čemu jedino Banka zna identitet klijenata

Ukoliko je Klijent krajnji vlasnik nematerijaliziranih dionica kreditnih institucija, Banka će takve dionice pohranjivati na skrbničkom računu na ime Klijenta.

Financijski instrumenti klijenata kupljeni za račun i po nalogu klijenta u inozemstvu se namiruju na skrbnički račun klijenta kod ovlaštenog pružatelja usluge skrbništva s kojim je klijent sklopio skrbnički ugovor i koji klijent navede u instrukciji za namiru ili na zbirni skrbnički račun na ime Banke, a za račun klijenta kod ovlaštenog pružatelja usluge skrbništva s kojim je Banka sklopila ugovor o skrbništvu, pri čemu su financijski instrumenti u vlasništvu klijenata i ne ulaze u imovinu Banke, niti u likvidacijsku ili stečajnu masu pa stoga ne mogu biti predmet ovrhe radi namirenja tražbina trećih osoba prema Banci.

Odgovornost za treće strane i insolventnost trećih strana

Banka ne odgovara za radnje ili propuste trećih osoba, uključujući pružatelje usluge skrbništva, SKDD, druge depozitorije i klirinške kuće/institucije za poravnanje i namiru, izdavatelja vrijednosnog papira kupljenog za račun klijenta i ostale osobe koje posredno ili neposredno sudjeluju u sklapanju i/ili provedbi transakcija sklopljenih po nalogu klijenta.

Poravnanje i namira izvršenih transakcija

Prilikom trgovanja nematerijaliziranim vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj uobičajeni rok namire je dva trgovinska dana (T+2).

Tržišta izvan Republike Hrvatske mogu imati drugačije rokove poravnanja i namire transakcija sklopljenih na tim tržištima, u kojem slučaju će se na takve transakcije primjenjivati rokovi poravnanja i namire pojedine države i/ili pojedinog tržišta na kojem je predmetna transakcija izvršena.

Zaštita imovine klijenata

Novac i financijski instrumenti klijenta nisu vlasništvo Banke, ne ulaze u njezinu imovinu, ni u likvidacijsku ili stečajnu masu, niti mogu biti predmetom ovrhe u vezi potraživanja prema Banci.

Zabranjena je uporaba financijskih instrumenata klijenta za vlastiti račun Banke ili za račun drugih klijenata Banke, osim uz izričiti pristanak klijenta i to pod točno određenim uvjetima koji su s njime usuglašeni.

Financijski instrumenti izdavatelja sa sjedištem u Republici Hrvatskoj kojima se trguje na domaćem tržištu kapitala pohranjeni su na računima nematerijaliziranih vrijednosnih papira u SKDD. Račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira može glasiti na klijenta ili na Banku ako su financijski instrumenti pohranjeni na skrbničkom računu. Imatelj odnosno vlasnik financijskih instrumenata na skrbničkom računu je klijent za čiji račun Banka drži financijske instrumente. Financijski instrumenti pohranjeni kod SKDD ne ulaze u stečajnu ili likvidacijsku masu SKDD i ne mogu biti predmetom ovrhe protiv SKDD, tako da se u slučaju insolventnosti, stečaja ili prisilne naplate financijski instrumenti izuzimaju od namirenja vjerovnika SKDD-a.

Kada se financijski instrumenti pohranjuju kod treće strane, Banka je u obvezi postupati u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom i tržišnim praksama predmetne države kao i uvjetima ugovora s trećom stranom.

Također je moguće da pravila i prakse nekih tržišta Banci ne dozvoljavaju izravno članstvo u sustavima depozitorija odnosno poravnanja i namire. U skladu s navedenim, a sve kako bi klijentu omogućilo izvršenje njegovog naloga odnosno pružanje usluga na stranim tržištima, imovina klijenta može biti pohranjena kod globalnog skrbnika, lokalnog skrbnika/podskrbnika ili kod stranog depozitara odnosno investicijskog društva, pri čemu je moguće da se prema primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu (i) financijski instrumenti klijenta vode kod treće strane na zbirnom računu, (ii) financijske instrumente klijenta koje drži treća strana nije moguće posebno razlikovati od vlastitih financijskih instrumenata navedene treće strane te (iii) klijent nema istu razinu zaštite imovine i ne može ostvariti ista prava kao u Republici Hrvatskoj. Također, u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom trećih država, moguće je da se financijski instrumenti vode na ime treće strane ili Banke. U prethodno navedenim slučajevima klijent se izlaže riziku da se njegova imovina u slučaju insolventnosti, stečaja ili ovrhe odnosno prisilne naplate protiv treće strane neće izuzeti od imovine treće strane, kao i riziku da njegova imovina na zbirnim računima kod trećih strana bude predmet ovrhe, prisilne naplate ili namirenja vjerovnika trećih osoba. U slučaju držanja imovine na zbirnim računima, klijent je izložen potencijalnom riziku nemogućnosti alokacije točne količine odnosno nominalnog iznosa financijskih instrumenata kojih je imatelj, što posljedično može otežati ostvarivanje prava prilikom provedbe korporativnih akcija izdavatelja. Klijent se nadalje izlaže pravnom riziku povezanom s utvrđivanjem odnosno dokazivanjem vlasništva financijskih instrumenata te ostalih inherentnih rizika zbirnog vođenja vlasničkih pozicija za veći broj imatelja financijskih instrumenata.

7. RAZVRSTAVANJE KLIJENATA SUKLADNO ZAKONU O TRŽIŠTU KAPITALA

Klijenti se razvrstavaju na male i profesionalne ulagatelje.

Profesionalnim ulagateljem smatra se klijent koji posjeduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj procjeni s time povezanih rizika.

Subjekti koji se smatraju profesionalnim ulagateljima prilikom pružanja investicijskih usluga i obavljanja aktivnosti za koje je Banka dobila suglasnost HANFA-e:

- subjekti koji za djelovanje na financijskom tržištu podliježu obvezi odobrenja ili/i nadzora nadležnog regulatornog tijela:
 - investicijska društva,
 - kreditne institucije,
 - ostale financijske institucije s odobrenjem za rad izdanim od nadležnog tijela sukladno zakonskim propisima koji uređuju njihov rad,
 - društva za osiguranje,
 - subjekti za zajednička ulaganja i njihova društva za upravljanje,
 - društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinski fondovi,
 - mirovinska osiguravajuća društva,
 - trgovci robom i izvedenicama na robu,
 - lokalna društva,
 - ostali institucionalni ulagatelji koji podliježu obvezi odobrenja ili nadzora za djelovanje na financijskom tržištu
- pravne osobe koje, u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, zadovoljavaju najmanje 2 od sljedećih uvjeta:
 - ukupna aktiva iznosi najmanje 150.000.000 kuna,
 - neto prihod u iznosu od najmanje 300.000.000 kuna,
 - kapital u iznosu od najmanje 15.000.000 kuna
- nacionalne i regionalne vlade, javna tijela za upravljanje javnim dugom, središnje banke, međunarodne i nadnacionalne institucije kao što su Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond, Europska središnja banka, Europska investicijska banka i slične međunarodne organizacije
- ostali institucionalni ulagatelji čija je glavna aktivnost investiranje u financijske instrumente, a koji ne podliježu obvezi odobrenja ili nadzora za djelovanje na financijskom tržištu od strane nadležnog tijela, uključujući i subjekte osnovane u svrhu sekuritizacije imovine.

Malim ulagateljem smatra se klijent koji ne posjeduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj procjeni s time povezanih rizika.

Subjekti koji se smatraju malim ulagateljima prilikom pružanja investicijskih usluga i obavljanja aktivnosti za koje je Banka dobila suglasnost HANFA-e:

- svi ulagatelji koji nisu razvrstani u kategoriju profesionalnih ulagatelja.
- ulagatelji koji zadovoljavaju uvjete da se razvrstaju u profesionalne ulagatelje mogu od Banke pismeno zatražiti viši tretman s višim stupnjem zaštite odnosno da budu razvrstani u kategoriju malih ulagatelja i Banka će ih po primitku službenog dopisa tretirati kao male ulagatelje.

Kvalificirani nalagodavatelji

Za poslove iz članka 5, st. 1, točka 1, 2 i 3 ZTK-a klijenti se mogu kategorizirati kao kvalificirani nalagodavatelji.

Kvalificirani nalagodavatelji u smislu ovog ZTK-a su:

- investicijska društva
- kreditne institucije
- društva za osiguranje
- društva za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom i otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom
- društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinski fondovi

- osobe, čija se redovita djelatnost sastoji od trgovanja za vlastiti račun s robom i /ili izvedenicama na robu, osim ako su uključene u grupu čije je osnovno poslovanje pružanje drugih investicijskih usluga u skladu

- sa ZTK-a ili bankovnih usluga u skladu sa zakonom koji uređuje osnivanje i poslovanje kreditnih institucija i
- osobe koje imaju status lokalnog društva u skladu sa ZTK-om, nacionalne vlade i javna tijela za upravljanje javnim dugom i središnje banke,
 - nadnacionalne organizacije

Izmjena kategorizacije klijenta

Promjena klasifikacije klijenta se može pokrenuti na inicijativu klijenta ili banke s ciljem da se:

- klijenta koji je razvrstan u kategoriju profesionalnog ulagatelja tretira kao malog ulagatelja
 - klijenta koji je razvrstan u kategoriju kvalificiranog ulagatelja tretira kao profesionalnog ili kao malog ulagatelja
- Banka može na zahtjev klijenta koji se smatra malim ulagateljem tretirati kao profesionalnog ulagatelja pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti sukladno ZTK-a.

Reklasifikacija klijenta se provodi na temelju pismenog zahtjeva klijenta ako Banka procijeni da klijent, ovisno o vrsti transakcije ili usluge, posjeduje dovoljno znanja, iskustva i stručnog znanja da je sposoban donositi vlastite odluke o ulaganjima i razumjeti uključeni rizik, s obzirom da za klijenta Banka ne može pretpostaviti da isti posjeduje stručno znanje i iskustvo, istovjetno znanju i iskustvu klijenta. Sukladno ZTK-a trebaju biti zadovoljena najmanje dva od navedenih kriterija:

- klijent je na za njega mjerodavnom tržištu kapitala izvršio prosječno 10 transakcija značajne vrijednosti, unutar svakog tromjesečja, unatrag godine dana,
- veličina klijentovog portfelja financijskih instrumenata prelazi 4.000.000 kuna,
- klijent radi ili je radio u financijskom sektoru najmanje godinu dana na poslovima koji zahtijevaju znanje o planiranim transakcijama ili uslugama. Mjerodavno tržište je tržište na kojem se trguje financijskim instrumentima za koje klijent želi dobiti status profesionalnog ulagatelja.
- Portfelj financijskih instrumenata podrazumijeva i novčana sredstva i financijske instrumente.

Klijenti se mogu odreći više razine zaštite koja proizlazi iz pravila poslovnog ponašanja samo ako poštuju sljedeći postupak:

1. pismeno zatraže tretman profesionalnog ulagatelja, općenito ili u odnosu na neku posebnu investicijsku uslugu, transakciju, vrstu transakcije ili proizvod,
2. investicijsko društvo dužno ih je pismeno upozoriti koju razinu zaštite i prava, koju pruža Sustav zaštite ulagatelja, mogu izgubiti,
3. pismeno potvrde, u posebnom dokumentu odvojenom od ugovora, da su svjesni posljedica gubitka razine zaštite.

Profesionalni ulagatelj dužan je izvijestiti Banku o svakoj promjeni koja bi mogla utjecati na njegov status. Na primjer: promjena kapitala, imovine društva, promjena vlasničke strukture i slično.

Pravila poslovnog ponašanja prilikom pružanja investicijskih usluga

Banka će, ukoliko nisu ispunjene pretpostavke iz članka 71 ZTK od klijenta ili potencijalnog klijenta zatražiti podatke o njegovom znanju i iskustvu na području investicija o određenim vrstama ponuđenih ili zatraženih proizvoda ili usluga, kako bi mogla procijeniti jesu li određena investicijska usluga ili proizvod prikladni za klijenta.

Ako Banka na temelju podataka koje je dobila procijeni da neki proizvod ili usluga nisu prikladni za klijenta ili potencijalnog klijenta, Banka je dužna na to upozoriti klijenta ili potencijalnog klijenta. Upozorenje će Banka dati u pismenoj formi.

Ako klijent ne želi dati Banci podatke o svom znanju i iskustvu, ili ako nije dao dovoljno podataka o svom znanju i iskustvu, Banka ga je dužna upozoriti da nije u mogućnosti utvrditi jesu li određene investicijske usluge ili proizvodi za njega prikladni. Upozorenje će Banka dati u pisanoj formi.

8. PROCJENA PRIKLADNOSTI

Prilikom pružanja investicijskih usluga (osim usluge investicijskog savjetovanja), Banka će, ukoliko nisu ispunjene pretpostavke iz članka 71 ZTK na temelju podataka koje joj dostavi klijent, izraditi profil o znanju i iskustvu (potencijalnog) klijenta – malog ulagatelja na području ulaganja (uzimajući u obzir prirodu klijenta, prirodu i opseg usluga, vrstu i složenost proizvoda ili transakcije te uključene rizike) kako bi ocijenila da li je prikladan proizvod ili investicijska usluga koja mu se nudi ili koju sam traži od Banke.

U slučaju (potencijalnog) klijenta - profesionalnog ulagatelja, Banka može razumno pretpostaviti da isti ima potrebna znanja i iskustvo za procjenu rizika u vezi s onim investicijskim uslugama ili transakcijama ili vrstama transakcija ili proizvoda za koje je razvrstan kao profesionalni ulagatelj.

Navedeni profil o znanju i iskustvu (potencijalnog) klijenta - malog ulagatelja mora sadržavati sljedeće podatke:

- osnovne podatke o (potencijalnom) klijentu,
- vrstu usluge, transakcija i financijskih instrumenata koji su poznati (potencijalnom) klijentu, prirodu, volumen i učestalost transakcija (potencijalnog) klijenta s financijskim instrumentima i razdoblje u kojem su izvršene,
- zvanje i trenutačno zanimanje (potencijalnog) klijenta,
- određenu vrstu proizvoda ili investicijske usluge koju Banka nudi (potencijalnom) klijentu ili koju (potencijalni) klijent sam traži od Banke.

Radi osiguravanja točnosti, potpunosti i ažurnosti prikupljenih podataka o znanju i iskustvu klijenta, Banka će periodično, a najmanje jednom godišnje revidirati profil klijenta.

Ukoliko Banka na temelju prikupljenih podataka od (potencijalnog) klijenta procijeni da neki proizvod ili usluga nisu prikladni za (potencijalnog) klijenta, Banka će ga upozoriti na to. U slučaju da klijent i nadalje inzistira da mu Banka pruži investicijsku uslugu, dužan je potpisati Izjavu o namjeri korištenja investicijske usluge na vlastitu odgovornost koja se nalazi u okviru dokumenta Procjena prikladnosti.

Ukoliko Banka zbog nedostatka potrebnih podataka nije u mogućnosti utvrditi je li neki proizvod ili usluga prikladna za (potencijalnog) klijenta, upozorit će ga na to. U ovom slučaju kad Banka nije u mogućnosti utvrditi da li su neki proizvod ili usluga prikladni za (potencijalnog) Klijenta, postoji mogućnost da navedeni proizvod ili usluga nisu prikladni za njega te da isti može biti izložen rizicima koji prelaze granice njegovog znanja i iskustva i/ili eventualno nema dovoljno znanja i iskustva da ih ispravno procijeni i/ili kontrolira s ciljem minimiziranja njihovih posljedica po njega. U slučaju da klijent i nadalje inzistira da mu Banka pruži investicijsku uslugu, dužan je potpisati Izjavu o namjeri korištenja investicijske usluge na vlastitu odgovornost koja se nalazi u okviru dokumenta Procjena prikladnosti.

Smatra se da usluga nije pružena na inicijativu klijenta u slučaju kada klijentov zahtjev za pružanjem usluge proizlazi iz individualne komunikacije izvršene od strane ili u ime Banke prema klijentu, a koja sadrži poziv ili je usmjerena na to da utječe na klijenta u vezi s određenim financijskim instrumentom ili određenom transakcijom.

Smatra se da je usluga pružena na inicijativu klijenta unatoč tome što klijent zahtijeva pružanje usluge na temelju svih oblika komunikacije u kojima je sadržana promidžba ili ponuda financijskih instrumenata, izvršenih na bilo koji način koji je po svojoj prirodi općenit i upućen javnosti, većoj skupini ili vrsti (potencijalnih) klijenata.

9. TROŠKOVI I IZDACI

Svi podaci o troškovima i povezanim izdacima navedeni su u Cjeniku svake od financijskih usluga i aktivnosti koje Banka pruža i obavlja, i koji je svakom klijentu ili potencijalnom klijentu dostupan prilikom ugovaranja navedenih usluga i aktivnosti. Za sve ostale naknade, troškove i povezane izdatke koji nisu navedeni u Cjeniku, potrebno je kontaktirati relevantnu organizacijsku jedinicu Banke naznačenu u ovome dokumentu.

10. RIZICI ZA ULAGATELJE U FINACIJSKE INSTRUMENTE

Prilikom ugovaranja poslovanja s klijentima, Banka mora upozoriti klijenta, prvenstveno malog ulagatelja, na rizike vezane za određeni financijski instrument prije donošenja klijentove odluke o kupnji ili prodaji financijskih instrumenata.

Glede kvantifikacije neizvjesnosti pri ulaganju, rizik se može definirati kao poznavanje nekog stanja u kojemu se kao posljedica neke odluke može pojaviti niz rezultata. Vjerojatnost ostvarivanja svakog rezultata može biti poznata ili može biti predmetom osobne procjene donositelja odluke što je čest slučaj (u ovom slučaju ulagatelja i/ili izdavatelja). Sukladno odredbama ZTK-a ne može se pretpostaviti da mali ulagatelj za razliku od profesionalnog ulagatelja posjeduje znanje i iskustvo potrebno za procjenu rizika u vezi s onim investicijskim uslugama ili transakcijama ili vrstom transakcije ili proizvoda za koje je razvrstan kao mali ulagatelj.

Upravljanje rizicima je skup postupaka i metoda za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje i praćenje rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima kojima je investicijsko društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju.

VRSTE RIZIKA

1. Rizik likvidnosti - predstavlja mogućnost nedostatka sredstava potrebnih za održavanje likvidnosti ili podmirivanja obveza bilo unovčavanjem nenovčanih stavki aktive ili pribavljanjem novih izvora sredstava i rezultanta je neusklađenosti rokova dospijeca aktive i pasive. Kvalitetnim upravljanjem ročnosti plasmana sredstava i njihovih izvora potrebno je osigurati zadovoljavajuću razinu likvidnosti koja može ispuniti očekivane i neočekivane potrebe za novčanim sredstvima.

Uzroci nastanka rizika likvidnosti su: neusklađenost ročnosti izvora sredstava i plasmana sa iskazom gotovinskog toka, nedovoljne redovne rezerve likvidnosti (u domaćoj i stranoj valuti), nedovoljne minimalne rezerve likvidnosti (u domaćoj i stranoj valuti), promjena uvjeta na tržištu.

2. Kreditni rizik - nastaje iz mogućnosti da se potraživanja koja nastaju uslijed ulaganja u prenosive vrijednosne papire, instrumente tržišta novca, jedinice u subjektima za zajednička ulaganja i izvedenice neće naplatiti u predviđenom iznosu i roku sukladno ugovoru, odnosno predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirjenja dužnikove obveze.

Sastavni dio kreditnog rizika jest i valutno inducirani kreditni rizik. On se javlja kod ulaganja u prenosive vrijednosne papire, instrumente tržišta novca, jedinice u subjektima za zajednička ulaganja u izvedenice odobrenih u stranim valutama, ili kod onih uz valutnu klauzulu, u situacijama kada dolazi do znatnijeg pada vrijednosti domaće valute, i to zbog toga što se u tim slučajevima povećava izloženost na osnovi porasta vrijednosti tih plasmana izraženih u domaćoj valuti.

3. Tržišni rizici - predstavljaju potencijalne učinke koje vanjski utjecaji imaju na vrijednost aktive, pasive i vanbilančne pozicije klijenta i uzrokuju ga promjene cijena odnosno kretanja na financijskim tržištima.

Kamatni rizik - sastavni dio tržišnog rizika i pokazuje osjetljivost financijskog stanja na promjene kamatnih stopa na tržištu.

Kamatni rizik u poslovanju može se dvojako promatrati kroz strukturnu izloženost ukupne bilance riziku promjene kamatne stope te kroz operativnu izloženost riziku kamatne stope preko svojih pozicija u kamatno osjetljivim instrumentima na valutnom, novčanom te tržištu obveznica (fixed income). Izloženost kamatnom riziku nastaje zbog ročne neusklađenosti mijenjanja cijena aktive i pasive, odnosno rezultat je (ne)usklađenosti izvora i sredstava s obzirom na visinu i vrstu kamatne stope.

Uzroci nastanka kamatnog rizika su:

- nezadovoljavajući kamatni raspon («*spread*»),
- neusklađenost kamatonosne aktive i kamatonosne pasive,
- neusklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive banke («*gap*»),
- ročna neusklađenost primijenjenih fiksnih i varijabilnih kamatnih stopa,
- neusklađenost izvora i dugoročnih plasmana,
- promjena kamatnih stopa na tržištima.

Valutni rizik - ili rizik promjene tečaja pokazuje osjetljivost financijskog stanja klijenta na fluktuacije tečajeva stranih valuta. Da bi se klijent zaštitio od rizika eventualnih nepovoljnih međuvalutarnih kretanja potrebno je kontrolirati i pratiti otvorenost ukupne devizne pozicije, otvorenost u svakoj pojedinoj valuti, kao i kretanje tečaja domaće u odnosu na ostale svjetske valute.

Uzroci nastanka valutnog rizika su:

- neusklađenost valutne strukture aktive i pasive (bilančna pozicija u devizi i valutnoj klauzuli) i njeno odstupanje od zadanih proporcija,
- ročna neusklađenost valutne strukture aktive i pasive,
- nedovoljna zaštita pozicija bilance od mogućih promjena tečajeva,
- ograničenja za konverzije pojedinih valuta,
- poremećaji na tržištu.

Rizik vrijednosnih papira - je mjera gubitka koji može nastati zbog pada vrijednosti prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca i jedinica u subjektima za zajednička ulaganja. Upravljanje portfeljem treba osigurati takvu kombinaciju (agregat) vrijednosnica (po iznosu, vrsti, prinosu i riziku) koji ima najpovoljniji odnos profita spram rizika.

Kontrola i praćenje portfelja obavlja se kroz ocjenu boniteta trasanta, analizu ročnosti, analizu valutne strukture, analizu utjecaja na bilančnu poziciju, analizu kamatnih stopa odnosno prihoda (prinosa) po vrijednosnim papirima te analizu kretanja cijena vrijednosnih papira na domaćem i stranom tržištu.

4. Rizici izloženosti prema jednoj osobi - su rizici za prihode i kapital koji proizlaze iz potencijalne kreditne nesposobnosti jedne osobe, odnosno neispunjavanja obveza te osobe po potraživanjima klijenta i s njima povezanim naknadama i kamatama u predviđenom iznosu i roku sukladno ugovoru, čime bi se dovelo u pitanje samo poslovanje i stabilnost klijenta.

Izloženost klijenta prema jednoj osobi je iznos svih potraživanja, ulaganja u vrijednosne papire i vlasničke uloge i preuzetih obveza prema jednoj osobi.

5. Rizici neispunjenja druge ugovorne strane povezani s državom podrijetla druge ugovorne strane - odnosno rizici druge države, su rizici za prihode ili kapital koji nastaju kao posljedica poslovanja klijenta na politički i ekonomsko nesigurnim tržištima i proizlaze iz aktualne političke i ekonomske situacije, društvenog sustava, reformi i ostale situacije u društvu.

6. Operativni rizici - razvojem financijskog sektora i bankarstva, intenzivnom primjenom informatike, rastom elektronskog poslovanja i bankarstva, ujedinjavanjima i preuzimanjima unutar bankarskog sektora, povećanjem broja transakcija, daljnjim širenjem palete proizvoda i usluga, učestalost *outsourcinga*, te intenzivno korištenje financijskih tehnika za smanjenje kreditnog i tržišnog rizika dovode do značajnog povećanja operativnog rizika u poslovanju.

Operativni rizik je rizik gubitka koji rezultira iz neadekvatnog ili pogrešnog internog procesa, ljudskog faktora i sustava ili vanjskih događaja.

7. Ostali rizici - ostali rizici predstavljaju ostale potencijalne učinke koje unutarnji i vanjski utjecaji imaju na vrijednost prihode i kapital i čine ih:

- strateški rizik ili rizik poslovne orijentacije,
- rizik reputacije,
- rizik usklađenosti (sa zakonskim propisima).

Strateški rizik ili rizik poslovne orijentacije je rizik za prihode i kapital koji nastaje kao posljedica neadekvatnih poslovnih odluka ili nepravilnog provođenja istih.

Rizik reputacije je rizik koji nastaje kao posljedica negativnog javnog mnijenja što se može odraziti na sposobnost klijenta da uspostavi nove odnose ili usluge ili da nastavi s opsluživanjem već postojećih odnosa.

Rizik usklađenosti je rizik za prihode ili kapital klijenta koji nastaje kao posljedica povreda ili neusklađenosti sa zakonskim propisima, propisanim praksama, etičkim standardima ili drugom regulativom.

11. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

- a) **prenosivi vrijednosni papiri** su one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala, kao što su:
- dionice ili drugi vrijednosni papiri istog značaja koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvu, kao i potvrde o deponiranim dionicama,
 - obveznice i druge vrste sekuritiziranog duga, uključujući i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima,
 - svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vrijednosnih papira ili na temelju kojih se može obavljati plaćanje u novcu koje se utvrđuje na temelju prenosivih vrijednosnih papira, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih mjernih veličina.
- b) **instrumenti tržišta novca** su sve vrste instrumenata kojima se uobičajeno trguje na tržištu novca, kao što su:
- trezorski zapisi,
 - blagajnički i komercijalni zapisi i
 - certifikati o depozitu, osim instrumenata plaćanja.

c) **jedinice u subjektima za zajednička ulaganja**

Subjekt za zajednička ulaganja označava:

- subjekt za zajednička ulaganja koji je dobio odobrenje Agencije sukladno zakonu koji uređuje uvjete osnivanja i rada otvorenih investicijskih fondova i društava za upravljanje koji njim upravljaju i zakonu koji uređuje uvjete osnivanja i rada alternativnih investicijskih fondova i društava za upravljanje koja njima upravljaju,
- subjekt za zajednička ulaganja koji je dobio odobrenje za rad u nekoj od država članica i koji, sukladno propisima matične države članice, ispunjava uvjete iz Direktive Europskog parlamenta i Vijeća broj 2009/65/EZ od 13. srpnja 2009. godine o usklađivanju zakona i drugih propisa koji se odnose na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS), te iz Direktive Europskog parlamenta i Vijeća broj 2011/61/EU o alternativnim investicijskim fondovima, drugi strani subjekt za zajednička ulaganja uključujući i subjekte različite od onih iz alineje 2. ove točke, kao i subjekte za zajednička ulaganja s odobrenjem za rad u nekoj od trećih država.

d) **izvedenice u koje se ubrajaju:**

- opcije (options), budućnosnice (futures), zamjene (swaps), kamatni unaprijedni ugovori (forward rate agreements) i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose te drugi izvedeni financijski instrumenti, financijski indeksi ili financijske mjere koje se mogu namiriti fizički ili u novcu,
- opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na robu, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana (osim iz razloga neplaćanja ili drugih razloga za raskid ugovora),
- opcije, budućnosnice, zamjene i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički pod uvjetom da se njima trguje na uređenom tržištu i/ili na multilateralnoj trgovinskoj platformi,
- opcije, budućnosnice, zamjene, unaprijedni ugovori i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički, koji nisu navedeni u ZTK-a, članku 3, točki 2, alineji 3. podtočke d. ove točke i nemaju komercijalnu namjenu, koji imaju karakteristike drugih izvedenih financijskih instrumenata, uzimajući u obzir između ostalog poravnava li se i namiruju priznatim klirinškim organizacijama ili podliježu redovitom maržnom pozivu (margin call),
- izvedeni instrumenti za prijenos kreditnog rizika,
- financijski ugovori za razlike (financial contract for differences),
- opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na klimatske varijable, vozarine, emisijske kvote ili stope inflacije ili druge službene ekonomske statističke podatke, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana (osim iz razloga neplaćanja ili drugih razloga za raskid ugovora), kao i bilo koji drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na imovinu, prava, obveze, indekse i mjere koje nisu navedene u ovoj točki, a koji imaju značajke drugih izvedenih financijskih instrumenata uzimajući u obzir, između ostalog, trguje li se njima na uređenom tržištu i/ili na multilateralnoj trgovinskoj platformi, i poravnava li se i namiruju priznatim klirinškim organizacijama ili podliježu redovitom maržnom pozivu.

Sukladno ZTK-a financijski instrumenti mogu se razvrstati na jednostavne i kompleksne financijske instrumente.

Jednostavni financijski instrumenti su:

- instrumenti tržišta novca,
- dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili na istovjetnom tržištu treće države,
- obveznice ili drugi oblici sekuritiziranog duga, osim onih obveznica ili drugih oblika sekuritiziranog duga u koje su ugrađene izvedenice različitih vrsta obveznica,
- udjeli u određenim investicijskim fondovima s javnom ponudom.

Financijski instrumenti koji nisu razvrstani u kategoriju jednostavnih financijskih instrumenata smatrat će se kompleksnim financijskim instrumentima, osim ako nije drugačije propisano u ZTK-a.

Proizvodi:

Prenosivi vrijednosni papiri

Dionica je vrijednosni papir kojim uplatitelj dokazuje svoj ulog u temeljni kapital dioničkog društva. Ona je dokaz vlasništva nad dijelom trgovačkog društva koje je registrirano kao dioničko društvo. Ona daje prava, ali i određene obveze prema društvu. U pravilu je nasljedna, ali postoji i mogućnost da se u odnosu na nasljeđivanje i trgovanje u aktu o osnivanju predvide i određena ograničenja.

Dionice su dugoročni instrumenti financiranja bez unaprijed određenog roka dospijeca odnosno povrata uloženog iznosa.

Jedno od osnovnih svojstava dionice je da donosi dividendu, što znači, sudjelovanje vlasnika dionice u profitu koje u određenom razdoblju ostvari dioničko društvo.

Dionice, kao vrijednosni papir, mogu biti predmet kupoprodaje na tržištu kapitala odnosno na burzi.

Stjecanjem udjela u vlasništvu ostvaruju se slijedeće prava:

- pravo na isplatu dividende - omogućuje dioničarima sudjelovanje u raspodjeli dobiti kompanije i usko je povezano s pravom glasa na skupštini dioničara,
- pravo glasa na skupštini dioničara - dioničari vlasnici dionica donose odluke značajne za poslovanje društva, među kojima je i odluka o isplati dividende
- pravo na informiranje o poslovanju društva - dioničari poduzeća imaju pravo na uvid u temeljne informacije o poslovanju dioničkog društva, a to su sve činjenice koje mogu imati utjecaja na kretanje cijene dionice na tržištu,
- pravo na sudjelovanje u likvidacijskoj masi ukoliko dođe do prestanka postojanja dioničkog društva. Ovo pravo dioničari imaju tek nakon podmirenja obveza prema vjerovnicima društva (zaposlenici, dobavljači, kreditori i sl.).

Rizici ulaganja u dionice:

Ulaganje u dionice pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja na tržištu kapitala je vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene cijena dionica (tržišni rizik) - Sredstva uložena u dionice kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) - Dionice mogu biti denominirane u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute.
- Kreditni rizik - kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da izdavatelj dionice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod kupoprodaje vrijednosnih papira neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Obveznica je dugoročni dužnički vrijednosni papiri. Dospijeca može biti između 2 i 30 godina. Obično imatelji obveznica dobivaju periodičke uplate, kupone, a glavnice po dospelju. Obveznice se najčešće izdaju bez opcija, ali mogu biti izdane i po diskontu, bez isplata kupona nego samo glavnice po dospelju. Također mogu biti izdane i s drugim ugrađenim opcijama (konvertibilne u dionice, vezane na inflaciju, raniji opoziv, pravo na reotkup...). Cijena je u izravnoj vezi s kamatnim stopama na tržištu. Ukoliko kamatne stope rastu, cijena obveznica pada i

obrnuto. Dodatno, promjena cijene je veća ukoliko je dospijeće dalje. Depozitorij i registar za domaća izdanja je SKDD.

Obveznice mogu biti podijeljene po više različitih kriterija:

- Prema izdavatelju
 - Državne obveznice
 - Municipalne (gradske, općinske) obveznice
 - Korporativne obveznice
 - Bankovne obveznice
- Prema primarnom tržištu
 - Domaće obveznice
 - Strane obveznice
 - Euroobveznice
- Prema kamatnim stopama
 - Obveznice s fiksnom kamatnom stopom
 - Obveznice s promjenjivom kamatnom stopom (floating-rate notes, FRN)
 - Obveznice s kombiniranom kamatnom stopom
- Prema učestalosti isplate kamate
 - Diskontne obveznice (zero coupon bonds)
 - Obveznice s godišnjom isplatom kamata
 - Obveznice s isplatom kamata češće od godine dana
- Prema učestalosti isplate glavnice
 - Jednokratno (bullet)
 - Amortizirajuće obveznice
 - Amortizirajući fond (sinking fund)
 - Opozive obveznice.

Rizici ulaganja u obveznice:

Ulaganje u obveznice pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja na tržištu kapitala je vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan.

Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene cijene obveznice (tržišni rizik) - Sredstva uložena u obveznice kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) - obveznice mogu biti denominirane u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da izdavatelj obveznice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod kupoprodaje vrijednosnih papira neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Instrumenti tržišta novca: trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi su kratkoročni utrživi dužnički vrijednosni papiri s rokom dospijeća do jedne godine. Prodaju se uz diskont tako da im je cijena pri prodaji niža od nominalne, a o dospijeću isplaćuje se nominalni iznos zapisa.

Trezorski zapisi su financijski instrumenti koje izdaje Ministarstvo financija s rokovima dospijeća 91, 182, 364 i 728 dana, s denominacijom od 1.000.000 kuna ili 1.000 EUR-a. Upisuju se na aukcijama koje objavljuje Ministarstvo financija, a nakon toga se njima trguje na sekundarnom tržištu.

Blagajnički zapisi su instrument monetarne politike centralne banke i predstavljaju dug države. Upisuju se na aukcijama koje objavljuje Hrvatska Narodna Banka, a nakon toga se njima trguje na sekundarnom tržištu.

Komercijalni zapisi predstavljaju dug izdavatelja, poduzeća, kao rezultat njegove potrebe za kratkoročnim financiranjem. Komercijalne zapise izdaju poduzeća te oni predstavljaju nesigurniji financijski instrument od trezorskih i blagajničkih zapisa. Komercijalni zapis je najčešće neosigurani financijski instrument.

Rizici ulaganja u instrumente tržišta novca:

Ulaganje u instrumente tržišta novca pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja na tržištu kapitala je vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene cijena instrumenta tržišta novca (tržišni rizik) - Sredstva uložena u instrumente tržišta novca kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – instrumenti tržišta novca mogu biti denominirani u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da izdavatelj instrumenta tržišta novca neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod kupoprodaje vrijednosnih papira neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Certifikati

Certifikati su vrijednosni papiri čije kretanje cijena je ovisno o kretanju cijene jednoga ili više osnovnih instrumenata na koji su vezani, tzv. Underlying. Uvrštavamo ih u dužničke vrijednosne papire, odnosno izdavatelj certifikata preuzima obvezu isplate dužnog iznosa. Osim tržišnog rizika, certifikati u sebi nose rizik izdavatelja.

Visina prinosa zavisi od kretanja vrijednosti osnovnog instrumenta na koji je certifikat vezan. Certifikati mogu biti vezani na dionicu, košaru dionica, indekse, cijenu robe, valute itd.

Certifikati su slobodno prenosivi vrijednosni papiri te se njima, kao i dionicama ili obveznicama, trguje na uređenom tržištu ili multilateralnoj trgovinskoj platformi. Izdavatelji certifikata su u većini slučajeva banke. Kod izdavanja certifikata izdavatelj se može zaštititi na način da kupi/proda osnovne instrumente na koje izdaje certifikate te na taj način ne otvara nove rizične pozicije. Izdavanje certifikata može utjecati na pojedina manje likvidna tržišta kapitala.

Investitor može upisati certifikate na sekundarnom tržištu: preko burze ili na OTC tržištu. Prema procjenama se manji postotak certifikata (<10%) upisuje na primarnom tržištu, a cca 50% se protrguje preko burze.

Cijena certifikata se određuje na temelju opće prihvaćenih financijskih modela vrednovanja cijena (financial pricing model). Uobičajeno je da izdavatelj certifikata upotrebljava vlastite modele određivanja cijena, te se kotirane cijene sličnih proizvoda među izdavateljima mogu razlikovati. Konkurencija među izdavateljima bi trebala osigurati učinkovitu upotrebu modela određivanja cijena za standardizirane certifikate. Cijena po kojoj se certifikati izdaju može uključivati premiju „na pravu“ vrijednost certifikata za troškove strukturiranja, distribucije i druge administrativne troškove.

U prospektu su između ostalog određeni: način izračuna cijene certifikata, troškovi izdavatelja, uvjeti za prijevremeno dospjeće ili otkup te načini plaćanja u tom slučaju te način namire pri otkupu ili prodaji certifikata. U slučaju hedging disruption event-a, izdavatelj pridržava pravo issuer call-a koji mu u određenim slučajevima omogućava prijevremeni otkup vrijednosnih papira i isplatu ulagatelja. S obzirom da su certifikati nestandardizirani financijski proizvodi, moguće je da se prema svojim karakteristikama definiraju odnosno izdaju kao izvedenice odnosno varanti. Svaki investitor koji razmatra ulaganje u certifikate upućuje se da potrebne informacije o financijskom instrumentu provjeri u važećem prospektu izdanja.

Izdavanje certifikata provodi se sukladno odredbama Direktive EU 2010/73/EU i Uredbama Komisije (EU) br. 486-2012, 862-2012 i 2004-809 te se provodi kroz 2 programa:

- 1) Turbosi i varanti izdani od strane Banke u okviru „Erste Group Bank AG Warrants Programme“
- 2) Certifikati izdani od strane Banke u okviru „Erste Group Bank AG Certificates Programme“.

Vrste certifikata:**Investicijski certifikati:**

- Indeksni certifikati su jednostavan oblik certifikata, njihova vrijednost se proporcionalno mijenja u odnosu na promjenu vrijednosti osnovnog instrumenta. Izdaju se na dionice, indekse ili košarice financijskih instrumenata. Certifikatima se trguje u određenom omjeru u odnosu na UL instrument. Često se certifikatima trguje u omjeru 1:100 ili 1:10 prema indexu.
- Garantirani certifikati su najsigurniji oblik certifikata, koji ulagatelju jamče isplatu nominalnog iznosa certifikata plaćenog kod njihova izdanja, a neki oblici mogu osigurati i određenu kamatu. Udio u porastu vrijednosti osnovnog instrumenta je zbog ugrađene garancije ispod proporcionalan.
- Diskontni certifikati omogućavaju ulagatelju kupnju osnovnog instrumenta s diskontom, odnosno po cijeni koja je niža od trenutne cijene osnovnog instrumenta. Ulagatelji su ograničeni pri maksimalnom mogućem prinosu, koji bi mogli ostvariti. Gubitak ulagatelja je manji nego kod neposredne investicije u osnovni instrument.
- Bonusni certifikati ulagateljima jamče određenu isplatu kod dospjeća i ako se vrijednost osnovnog instrumenta u trenutku izdanja do dospjeća ne pomakne ili padne do razine koja nije ispod donje granice. Ulagatelj sudjeluje u povećanju cijene na 1 na 1 bazi.

Leveraged proizvodi: Knock-out certifikati

- Ulaganje u knock-out certifikate omogućava ostvarivanje iznad proporcionalnih prinosa, ali i iznad proporcionalnih gubitaka koji mogu dovesti do gubitka uloženi sredstava. Takvi certifikati mogu prijevremeno dospjeti ukoliko vrijednost osnovnog instrumenta dosegne knock-out granicu. Knock-out certifikati imaju rast cijene u slučaju rasta (long certifikati) i pada (short certifikati) cijena osnovnih instrumenata. Ulagatelji ih uobičajeno koriste za postizanje dobiti na osnovu kratko do srednjoročnih kretanja tečajeva osnovnih instrumenata i rijetko ih drže do dospjeća.

Rizici ulaganja u certifikate:

- investitori se ulaganjem u certifikate izlažu bonitetnom riziku izdavatelja. Pravno gledano certifikati su dužnički financijski instrumenti te iz tog razloga investitori preuzimaju kreditni rizik izdavatelja. U slučajevima kada su izdavatelji certifikata visoko bonitetne banke, rizik propasti izdavatelja je malen.
- Ulagatelji moraju prilikom investiranja u certifikate obratiti pažnju na razmak između bid/ask cijene, koji posebno pri knock-out certifikatima i certifikatima s manjom likvidnošću može biti visok. Izdavatelj ima mogućnost promijeniti bid/ask spread u cijeni certifikata, iako se to ne bi smjelo događati bez razloga.
- Način određivanja cijene nekih certifikata je prilično kompliciran, jer se temelji na razumijevanju djelovanja tržišta opcijama. Certifikati su namijenjeni prvenstveno malim ulagateljima, koji su imali iskustva s izvedenim financijskim instrumentima. Usprkos tome, certifikatima se trguje na uređenom tržištu ili multilateralnoj trgovinskoj platformi što ih čini javno dostupnima pa ih mogu kupiti i ulagatelji koji ne razumiju na koji način oni djeluju i koje rizike time preuzimaju.
- Na vrijednost certifikata utječe pored visine kamatnih stopa i isplata dividende na osnovni instrument, i približavanje dospjeća. Kod certifikata s definiranom ročnosti, približavanjem dospjeća se vjerojatnost za smanjenje gubitaka do dospjeća smanjuje.
- Knock-out certifikati iznad proporcionalno reagiraju na kretanje vrijednosti osnovnog instrumenta, što se može odraziti i na iznad proporcionalne gubitke. Kod određenih vrsta certifikata dovoljan je mali pomak u vrijednosti osnovnog instrumenta da ulagatelj izgubi cijeli ulog.
- Za sve vrste certifikata izdavatelj zadržava pravo da u određenim uvjetima lako napravi prijevremeno dospjeće certifikata i isplati ulagatelje po trenutnoj tržišnoj vrijednosti certifikata koja se umanjuje za troškove. Kod certifikata, koji po dospjeću garantiraju neki minimalni prinos, izdavatelj treba isplatiti samo taj iznos (primjereno diskontiran).
- Zajamčeni prinosi nekih certifikata se mogu realizirati tek po dospjeću certifikata.
- Kod certifikata koji su vezani za osnovni instrument koji je denominiran u drugoj valuti postoji fx rizik (iznimka su Quanto certifikati, koji ulagatelja štite pred promjenom fx tečaja).
- Za certifikate još ne postoji sveobuhvatan zakonski okvir.

Izvedenice su ugovori čija je vrijednost izvedena iz nekog drugog financijskog instrumenta.

FX Outright Forward

Kupnja ili prodaja valute za neku drugu valutu po dogovorenom tečaju sa danom namire u budućnosti. Razlika u tečaju između FX Spot transakcije i FX Outright forward transakcije je posljedica razlike u kamatnim stopama na valute uključene u transakciju.

Rizici ulaganja u FX outright Forward:

Ulaganje u FX outright Forward pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u FX outright Forward predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena FX outright Forward-a (tržišni rizik) - Sredstva uložena u FX outright Forward kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – FX outright Forward je denominiran u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom FX outright Forward-a kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Non-delivery FX Outright Forward

Specijalni slučaj kada dvije suprotne FX Outright Forward transakcije s istim parom valuta i istim danom namire, gdje se kupljeni i prodani iznosi valuta ne izmjenjuju, nego se saldiraju i samo se preostala razlika namiruje (razlika između FX Outright Forward stope u otvaranju i stope u zatvaranju pozicije pomnožena s iznosom valute). Namira transakcija je u budućnosti, više od dva radna dana od dana trgovanja).

Rizici ulaganja u Non-delivery FX outright Forward:

Ulaganje u Non-delivery FX outright Forward pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u Non-delivery FX outright Forward predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena Non-delivery FX outright Forward-a (tržišni rizik) - Sredstva uložena u Non-delivery FX outright Forward kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – Non-delivery FX outright Forward je denominiran u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom Non-delivery FX outright Forward-a kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

FX Swap

Kombinacija dvije komplementarne FX transakcije sa istim parom valuta od kojih je jedna FX Spot ili FX outright forward, a druga FX outright forward sa različitim datumima valuta i tečajevima. Iznos «zamišljene» glavnice, datum dospijeća i tečajevi se odrede u trenutku dogovora. FX swap se sastoji od kombinacija spot i forward transakcija: *Spot purchase + forward sale* ili *Spot sale + forward purchase*, ili od dvije forward transakcije s različitim dospijećima: *Forward purchase + forward sale* ili *Forward sale + forward purchase*. U svakom slučaju obje transakcije koje tvore FX swap moraju biti dogovorene u istom trenutku, u protivnom postoji rizik promjene tečaja.

Tečaj svih forward transakcija unutar FX swap transakcije se izračunava preko FX spot tečaja i razlike u kamatama na valute uključene u transakciju.

Rizici ulaganja u FX Swap:

Ulaganje u FX Swap pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u FX Swap predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena FX Swap-a (tržišni rizik) - Sredstva uložena u FX Swap kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene kamatnih stopa (kamatni rizik) - je sastavni dio tržišnog rizika i proizlazi iz volatilnosti budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Kupnjom/prodajom FX Swap-a kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko kamatne stope na tržištu počinju padati/rasti.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – FX Swap je denominiran u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom FX Swap-a kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Interest Rate Swaps

Dogovor dviju strana o periodičnim isplata kamata tijekom života IRS, na određene datume na osnovu iznosa «zamišljene» glavnice. Jedna strana plaća fiksnu kamatnu stopu, dok druga plaća promjenjivu kamatnu stopu baziranu na nekoj referentnoj stopi (LIBOR, EURIBOR i sl.). To je vanbilančni proizvod jer se glavnica nikad ne izmjenjuje nego samo služi za izračun kamata. Iznos «zamišljene» glavnice se može i mijenjati (smanjivati – *Amortizing Swap* ili povećavati – *Accreting Swap*). Strane se mogu dogovoriti da se izmjenjuje samo razlika u kamatnim stopama. IRS se obično upotrebljava za upravljanje i zaštitu od rizika promjene kamatnih stopa, ali se može koristiti i u spekulativne svrhe. IRS mogu biti:

- fiksna/promjenjiva (coupon swap ili plain vanilla swap)
- promjenjiva/promjenjiva (basis swap).

Rizici ulaganja u Interest Rate Swap:

Ulaganje u Interest Rate Swaps pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u Interest Rate Swaps predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena Interest Rate Swaps (tržišni rizik) - Sredstva uložena u Interest Rate Swaps kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene kamatnih stopa (kamatni rizik) - je sastavni dio tržišnog rizika i proizlazi iz volatilnosti budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Kupnjom/prodajom Interest Rate Swaps kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko kamatne stope na tržištu počinju padati/rasti.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – Interest Rate Swap može biti denominiran u različitoj valuti od domicilne (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom Interest Rate Swap-a kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Forward kamatna zamjena (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS)

Dogovor u kojem se dvije ugovorne strane dogovaraju o periodičnim isplata kamate tijekom života IRS, na određene datume na osnovu iznosa «zamišljene» glavnice s početkom isplate u budućnosti. Kod forward IRS

jedna ugovorna strana plaća fiksnu stopu, dok druga plaća promjenjivu kamatnu stopu baziranu na nekoj referentnoj stopi (LIBOR, EURIBOR, ZIBOR i sl.) ili ugovorne strane plaćaju promjenjivu kamatnu stopu koje su bazirane na različitim referentnim kamatnim stopama.

Forward IRS je izvanbilančni proizvod jer se glavnica nikad ne izmjenjuje nego samo služi za izračun kamata. Iznos «zamišljene» glavnice se može i amortizirati na one dane na koje se i isplaćuje kamata. Plaća se samo razlika u kamatnim stopama.

Forward IRS se obično upotrebljava za upravljanje i zaštitu od rizika promjene kamatnih stopa, ali se može koristiti i u spekulativne svrhe.

Rizici ulaganja u Forward kamatna zamjena (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS):

Ulaganje u Forward kamatna zamjena pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u Forward kamatna zamjena (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS) predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan.

Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena Forward kamatne zamjene (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS) (tržišni rizik) - Sredstva uložena u Forward kamatnu zamjenu (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS) kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene kamatnih stopa (kamatni rizik) - je sastavni dio tržišnog rizika i proizlazi iz volatilnosti budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Kupnjom/prodajom Forward kamatne zamjene (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS) kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko kamatne stope na tržištu počinju padati/rasti.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – Forward kamatna zamjena (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS) može biti denominirana u različitoj valuti od domicilne (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom Forward kamatne zamjene (Forward Interest Rate Swap, Forward IRS) kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Cross Currency Swaps

Slično Interest rate swapovima, predstavlja dogovor dviju strana o periodičnim isplata kamata tijekom života swap-a, na određene datume na osnovu iznosa «zamišljene» glavnice. Jedna strana plaća fiksnu ili promjenjivu kamatnu stopu, dok druga plaća fiksnu ili promjenjivu kamatnu baziranu na nekoj referentnoj stopi (LIBOR, EURIBOR i sl.) s time da je iznos „zamišljene“ glavnice u različitim valutama

Tijekom života swapa strane plaćaju kamate u valuti koju su primili kada su se glavnice izmijenile.

Izmjena glavnice može biti:

- Na početku i na kraju ugovornog perioda,
- Nema izmjene glavnice,
- Samo na početku ugovornog perioda,
- Samo na kraju ugovornog perioda.

Rizici ulaganja u Cross Currency Swap:

Ulaganje u Cross Currency Swap pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u Cross Currency Swap predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan.

Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena Cross Currency Swap-a (tržišni rizik) - Sredstva uložena u Cross Currency Swap kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene kamatnih stopa (kamatni rizik) - je sastavni dio tržišnog rizika i proizlazi iz volatilnosti budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Kupnjom/prodajom Cross Currency Swap-a kupac/prodavatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko kamatne stope na tržištu počinju padati/rasti.

- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – Cross Currency Swap može biti denominiran u različitim valutama (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom Cross Currency Swap-a kupac/prodavalatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.

Long term Interest Rate (Bond) Futures

Obveznički futures ugovori se uvijek baziraju na sintetičkoj obveznici (određenoj od burze). Po dospijeću, prodavalatelj futures ugovora je obavezan izabrati neku od obveznica, koje je burza odredila kao podobne za isporuku, te je isporučiti za ispunjenje svoje obveze. Pošto se obveznice znatno razlikuju s obzirom na vrijeme do dospijeća ili kupona velika je razlika koja od obveznica će se isporučiti. Stoga se obveznice podobne za isporuku uravnotežuju preko faktora konverzije. Uravnotežene obveznice znače da sve obveznice imaju prinos jednak kuponu sintetičke obveznice. Cijena futures ugovora za svaku od podobnih obveznica se izračunava preko arbitražne formule. Faktori za konverziju nikad ne pokrate u potpunosti razlike između obveznica za isporuku. Zato uvijek postoji jedna CTD tj. jedna obveznica koja je, iz perspektive prodavalatelja, najjeftinija za isporuku.

Rizici ulaganja u Long term Interest Rate (Bond) Futures:

Ulaganje u Long term Interest Rate (Bond) Futures pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Općenito, rizik ulaganja u Long term Interest Rate (Bond) Futures predstavlja vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Nezadovoljavajući ili negativan prinos može nastati kao posljedica sljedećih rizika:

- Rizik promjene tržišnih cijena Long term Interest Rate (Bond) Futures (tržišni rizik) - Sredstva uložena u Long term Interest Rate (Bond) Futures kojima se trguje na financijskim tržištima izložena su dnevnim promjenama na tržištu.
- Rizik promjene kamatnih stopa (kamatni rizik) - je sastavni dio tržišnog rizika i proizlazi iz volatilnosti budućih kretanja kamatnih stopa na tržištu. Kupnjom/prodajom Long term Interest Rate (Bond) Futures-a kupac/prodavalatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko kamatne stope na tržištu počinju padati/rasti.
- Rizik promjene tečaja (valutni rizik) – Long term Interest Rate (Bond) Futures može biti denominiran u različitoj valuti od domicilne (euro, američki dolar, itd.), čime se taj dio imovine izlaže riziku promjene tečaja pojedine valute. Kupnjom/prodajom Long term Interest Rate (Bond) Futures-a kupac/prodavalatelj je izložen mogućim gubicima ukoliko tečaj na tržištu počinje padati/rasti.
- Kreditni rizik predstavlja vjerojatnost da ugovorna osoba neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmirivati svoje obveze.
- Rizik promjene poreznih propisa.
- Rizik slobodne isporuke predstavlja vjerojatnost da druga ugovorna strana kod namire izvedenice po dospijeću i/ili u toku trajanja izvedenice neće biti u mogućnosti u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze.